

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de attributis, de visione Beatifica, de scientia Dei, ac
de ejus voluntate, & Providentia

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. II. Statuitur secunda conclusio, & ostenditur realem & physicam,
futurorum contingentium in æternitate præsentiam, necessariò requiri, ut
Deus de illis habeat notitiam intuitivam,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77232](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77232)

§. I.

Statuitur prima conclusio. & ostenditur presentiam realem & physicam futurorum contingentium in aeternitate, necessariam esse, ut Deus habeat invariabilem de illis scientiam.

Dico primò : realem & physicam futurorum contingentium in aeternitate presentiam, necessariò requiri, ut Deus habeat invariabilem de illis notitiam.

260. Probatur primò ex Scriptura : dicitur enim Ecclesiastici 39. *Opera omnis carnis coram illo, à seculo & usque in seculum respicit, & nihil est mirabile in conspectu eius.* Quibus verbis Scriptura reddens rationem, quare nihil sit novum, nec mirabile in conspectu Dei, non aliam assignat, quam quia à seculo & usque in seculum respicit, id est quia videt omnia ut sibi presentia in sua aeternitate.

261. Probatur secundò ex D. Thoma hic art. 15. ad 2. ubi sic habet : *Si aliquid esset quod prius Deus nescivisset, & postea sciret, esset ejus scientia variabilis : Sed hoc esse non potest, quia quidquid est vel potest esse secundum aliquod tempus, Deus in aeterno suo scit.* Quibus verbis reducit invariabilitatem divinæ scientiæ respectu futurorum contingentium, in presentiam quam habent in aeternitate.

262. Probatur tertio : Sicut voluntas Dei mutaretur, si aliquid inciperet velle quod prius non volebat, ut docet D. Thomas infra quæst. 19. art. 7. ita & variaretur ejus scientia, si inciperet videre aliquid ut sibi presentis, quod antea non videbat : At seclusà presentia rerum in aeternitate, Deus inciperet in tempore videre res ut sibi presentes, quas ab aeterno videret tantum ut sibi futuras ; & haberet hoc iudicium de Antichristo v. g. Antichristus mihi est futurus, sed ego habebò illum aliquando presentem : Ergo seclusà presentia rerum in aeternitate, scientia divina, respectu futurorum, esset mutabilis & variabilis.

263. Confirmatur : Illa scientia est variabilis, quæ potest transire de abstractiva in intuitivam, & rursus redire de intuitiva in abstractivam : At seclusà presentia futurorum in aeternitate, scientia Dei hoc haberet : Ergo mutabilis esset. Major constat, Minor probatur. In hoc distinguitur notitia intuitiva ab abstractiva, quòd prima terminatur ad objectum, ut realiter presentis & existens, secunda verò abstrahit ab ejus presentia & existentia, ut ostendemus §. sequenti : At seclusà presentia reali & physica futurorum in aeternitate, divina scientia ab aeterno terminabitur ad illa ut futura ; & postea in tempore, quando actu existent, videbit illa ut presentia & existentia ; & rursus quando desinent & amplius non erunt, cognosceret illa ut præterita, & amplius non existentia : Ergo divina cognitio transibit de abstractiva in intuitivam, & rursus de intuitiva redibit in abstractivam ; quod sine ejus mutatione fieri nequit. Unde Augustinus libro 2. quæstionum ad Simplicianum sic discutrit : *Si autem sicut in ordine temporalium creaturarum, ita & apud eum nondum sunt quæ futura sunt, sed ea prævenit sciendo, his ergo ea sentit : uno quidem modo, secundum futurorum presentiam ; alio verò modo, secundum presentium scientiam : aliquid ergo temporaliter accidit scientia Dei, quod absurdissimum atque falsissimum est.* Quibus verbis apertè declarat, quòd si res sint Deo fu-

atura, sicut nobis, nec habeat illas sibi presentes in mensura suæ aeternitatis ; ejus scientia erit mutabilis, & in eo erit presentia futurorum, sicut & notitia presentium, illeque bis cognosceret idem objectum ; primò notitià abstractivà, quando illud erit futurum ; deinde cognitione intuitivà, quando erit presentis & existens ; quod tanquam falsissimum & absurdissimum rejicit.

Dices, Non esse inconveniens quòd in scientia Dei varietur denominatio videntis, sicut variatur in illo denominatio Domini, & Creatoris, & in Verbo Divino denominatio uniti respectu humanitatis.

B Sed hæc responsio efficaciter impugnari potest ex doctrina quam tradit D. Thomas hic art. 15. ad 1. ubi statuit hoc discrimen inter denominationes vel respectus rationis, qui possunt competere Deo in ordine ad creaturas ; quòd illi qui fundantur in actione transeunte, & terminantur ad creaturas, prout sunt in seipsis, ut denominatio, vel relatio Creatoris, Domini, & similes, possunt Deo de novo advenire, sine ejus mutatione, per solam mutationem creaturæ, & positionem termini extrinseci : alia verò quæ fundantur in actione immanente, & quæ consequuntur creaturas ut sunt in Deo, ut est denominatio scientis, volentis, prædestinantis &c. non possunt de novo advenire Deo, sine ejus mutatione. Unde idem S. Doctor supra citatus, docet quòd voluntas Dei mutaretur, si inciperet aliquid velle quod prius non volebat.

§. II.

Statuitur secunda conclusio. & ostenditur realem & physicam futurorum contingentium in aeternitate presentiam, necessariò requiri, ut Deus de illis habeat notitiam intuitivam.

Dico secundò : Realis & physica futurorum contingentium in aeternitate presentia, est necessaria, ut cognitio divina ad illa terminata, obtineat rationem intuitivam.

D Probatur primò ex D. Thoma, qui varijs in locis articulo præcedenti relatis, docet ideo futura videri à Deo, quia sunt ejus aeternitati futura videri à Deo, quia sunt ejus aeternitati presentia ; quod non posse intelligi de presentia purè objectiva & intentionali, patebit ex alijs ejusdem S. Doctoris testimonijs, probatione sequenti adducendis.

E Probatur ergo secundò conclusio ratione fundamentalis, quæ sic potest breviter proponi. Ad notitiam intuitivam non sufficit quòd terminetur ad rem objectivè & intentionaliter presentem intellectui, sed requiritur necessariò quòd terminetur ad objectum physicè & realiter presentis & existens in aliqua duratione : At futura ab aeterno in propria duratione non existunt, nec sunt presentia : Ergo ut terminentur ab aeterno notitiam intuitivam, necesse est quòd ab aeterno existant & sint presentia in mensura aeternitatis. Minor est certa de fide, quæ docet res omnes fuisse creatas in tempore, & nullam creaturam in propria duratione & mensura existere ab aeterno. Major verò, in qua est difficultas, probatur primò ex D. Thoma quæst. 3. de verit. art. 3. ad 8. ubi ait quòd *Visto addit supra simplicem cognitionem aliquid extra genus notitiæ, quod est existentia rei :* Sed hoc non potest intelligi, nisi de existentia reali & physica ; objectiva enim & intentionalis, cum sit tantum in intellectu cognoscentis, non est extra genus notitiæ : Ergo de ratione

- notitia intuitiva est, quod terminetur ad objectum physicè præsens & existens in aliqua duratione.
267. Confirmatur ex eodem S. Doctore quæst. 2. de verit. art. 9. ad 2. ubi sic habet: *Dicitur scientia visionis in Deo, ad similitudinem visus corporalis, qui res extra postas intrinetur: unde per scientiam visionis Deus scire non dicitur, nisi quæ sunt extra ipsum.* Sed quæ solùm sunt Deo objectivè præsentia, non sunt extra ipsum: Ergo Deus per scientiam visionis solùm dicitur scire quæ sunt illi realiter in æternitate præsentia; subindeque de ratione notitiæ intuitivæ est quod terminetur ad objectum physicè præsens & existens in aliqua duratione.
268. Secundò probatur Major ratione. Cognitio prophetica, quamvis terminetur ad res futuras, ut objectivè præsentia in mente Prophetæ, non est intuitiva, sed abstractiva: Ergo ad notitiam intuitivam non sufficit quod terminetur ad objectum futurum, ut objectivè præsens in mente cognoscentis, sed necessariò terminari debet ad objectum physicè præsens & existens.
269. Tertio, Ideo cognitio quæ Astrologus iudicat de futuratione Eclipsis, non est intuitiva, quia licet in esse objectivo certò ipsi repræsententur tam existentia quàm cætera accidentia futuræ Eclipsis, non tamen obijciuntur cognitioni ipsius, secundùm physicam & realem præsentiam: Ergo idem quod prius.
270. Quartò, Ita est de ratione intuitionis terminari ad objectum præsens, sicut est de ratione gaudij terminari ad bonum possessum: Atqui ad rationem gaudij non sufficit terminari ad bonum præsens præsentia tantùm objectivà, seu affectivà, sed requiritur effectiva & realis præsentia ipsius: Ergo pariter ad notitiam intuitivam non sufficit intentionalis & objectiva præsentia objecti cognoscibilis, sed essentialiter exigitur exercita & realis præsentia ipsius.
271. Denique, Notitia intuitiva essentialiter exigit ex parte objecti aliam præsentiam distinctam à præsentia quam cognitio abstractiva exposcit: Sed notitia abstractiva petit præsentiam objectivam & intentionalem sui objecti, nam respicere objectum præsens intentionaliter & objectivè, est conditio communis cujuscunque notitiæ; cum nullum objectum possit actualiter cognosci, nisi sit præsens intellectui, mediante specie intentionali, à qua sola denominatur præsens præsentia objectivà & purè intentionali: Ergo cognitio intuitiva essentialiter exigit ex parte objecti præsentiam realem & physicam.
272. Confirmatur: Aliqua debet statui differentia specifica, quæ cognitionem intuitivam ab abstractiva essentialiter distinguat: Sed nulla alia excogitari potest, nisi illa quam insinuavimus; nimirum quod notitia abstractiva abstrahit ab exercitio existentia in objecto quod inspicit; intuitiva verò essentialiter exigit ad objectum realiter præsens & existens terminari: Ergo &c.
273. Dices, Cognitionem intuitivam non distingui ab abstractiva, per hoc quod prima terminetur ad objectum præsens & existens, secunda verò ab ejus præsentia & existentia abstrahat, sed per hoc quod prima sit clara, distincta, & per propriam speciem; altera verò confusa, obscura, & per speciem alterius.
- Sed contra primò: Deus clarissimè & distinctissimè, ac per suam essentiam gerentem vices speciei, cognoscit res possibiles; & tamen ejus scientia respectu possibilium non est visionis, nec intuitiva; sed simpliciter intelligentiæ, & abstractiva: Ergo falsa responsio.
- Secundò, Res possunt per propriam speciem cognosci sub esse possibili, futuro, aut præterito, aut sub actuali exercitio existentia: Ergo per propriam speciem possunt cognosci abstractivè, vel intuitivè; subindeque cognitio intuitiva, per hoc non distinguitur ab abstractiva, quod prima fiat per propriam speciem objecti, non autem secunda.

§. III.

Solvuntur objectiones.

274.

Contra primam conclusionem nullum militat argumentum difficile, sed contra secundum objicitur. Non est de ratione notitiæ intuitivæ quod terminetur ad objectum physicè & realiter præsens & existens in aliqua duratione: Ergo realis & physica futurorum contingentium in æternitate præsentia, non requiritur necessariò, ut Deus de illis habeat notitiam intuitivam. Consequentia patet, Antecedens probatur primò. Notitia rei habita per propriam speciem, terminata ad ejus essentiam, existentiam, durationem, cæteraque accidentia, verè est intuitiva, etsi duratio antecedit existentiam objecti: Sed talis notitia potest haberi sine physica præsentia objecti extra causas in aliqua duratione: Ergo non est de ratione notitiæ intuitivæ, quod terminetur ad objectum physicè & realiter præsens & existens in aliqua duratione. Minor patet, Major etiam videtur vera; talis enim notitia non erit abstractiva, cum non abstrahat ab existentia objecti: Ergo erit intuitiva.

275.

Secundò probatur Antecedens principale. Cognitio quæ Prophetæ cognoscunt futura contingentia, est intuitiva: Sed hujusmodi cognitio terminatur ad res physicè & realiter abentes, cum futurum ut futurum non existat in se, & consequenter non coexistat cognitioni Prophetarum: Ergo non est de ratione cognitionis intuitivæ, terminari ad objectum realiter & physicè præsens & existens. Probatur Major ex D. Thoma quæst. 12. de verit. art. 6. ubi docet quod cognitio prophetica est quædam participatio divinæ præscientiæ seu cognitionis quæ Deus videt res in æternitate: Sed cognitio quæ Deus videt res in æternitate, est intuitiva: Ergo cognitio quæ Prophetæ cognoscunt futura, est intuitiva. Consequentia patet à simili: nam quia charitas creata est quædam participatio amicitie divinæ, est formaliter & essentialiter amicitia: Ergo si cognitio prophetica est participatio divinæ intuitionis, nequit non esse cognitio formaliter intuitiva.

276.

ETertio probatur principale Antecedens: Cognitio infusa Petro existenti Parisiis, de Joanne existente Romæ, attingens quidditatem & cætera accidentia, esset intuitiva; & tamen objectum illius non esset localiter præsens: Ergo esset etiam intuitiva, quamvis non terminaretur ad objectum ut in aliqua duratione existens.

277.

Quartò, Res in hoc mundo existentes, sunt abentes physicè & realiter respectu Angeli in cælo existentis, & tamen intuitivè cognoscuntur ab ipso: Ergo notitia intuitiva potest terminari ad rem physicè & realiter absentem; & consequenter ad intuitionem realis præsentia objecti nullatenus requiritur.

Quintò